

Archeologienota

Aalst (Nieuwerkerken), Achtermaal (43-45),

Programma van Maatregelen

2018D320

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R., (2018), Aalst (Nieuwerkerken), Achtermaal (43-45), archeologienota, HAAST-rapport 2018-53, Bree, D/2018/12654/53

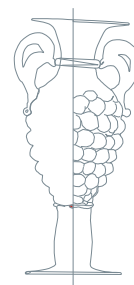
Rik van de Konijnenburg - Grauwe Torenwal 6/00/1, B-3960 Bree (BE) - Mob. 0496 209 018 - e-mail: rik@konijnenburg.com

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2018/12654/53

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Coverfoto: Het terrein gesitueerd op de luchtfoto uit 2017 © geopunt.be

INHOUD

1. Beschrijvend gedeelte	p. 3
2. Bouwprogramma	p. 5
3. Resultaten van het bureauonderzoek	p. 6
4. Assessment van het terrein	p. 7
5. Gemotiveerd advies	p. 8
6. Lijst van de afbeeldingen	p. 8

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

Projectcode: 2018J55

Nummer wettelijk depot: D/2018/12654/53

Naam en erkenningsnummer archeoloog: Rik van de Konijnenburg,
OE/ERK/Archeoloog/2015/00041, Grauwe Torenwal 6/00/1 – 3960 Bree

Naam en adres van de opdrachtgever: Delforge Charlotte,
Gronddepot, Molenhuisstraat 38, 9800 Deinze

Locatiegegevens:

Provincie: Oost-Vlaanderen

Gemeente: Aalst

Deelgemeente: Nieuwerkerken

Adres: Achtermaal (43-45)

Toponiem: Achtermaal

Bounding box:

De xy-coördinaten (stelsel Lambert72):

Nr	X	Y
1	123800.720	180636.520
2	123692.327	180634.132
3	123686.316	180617.876
4	123799.939	180596.794

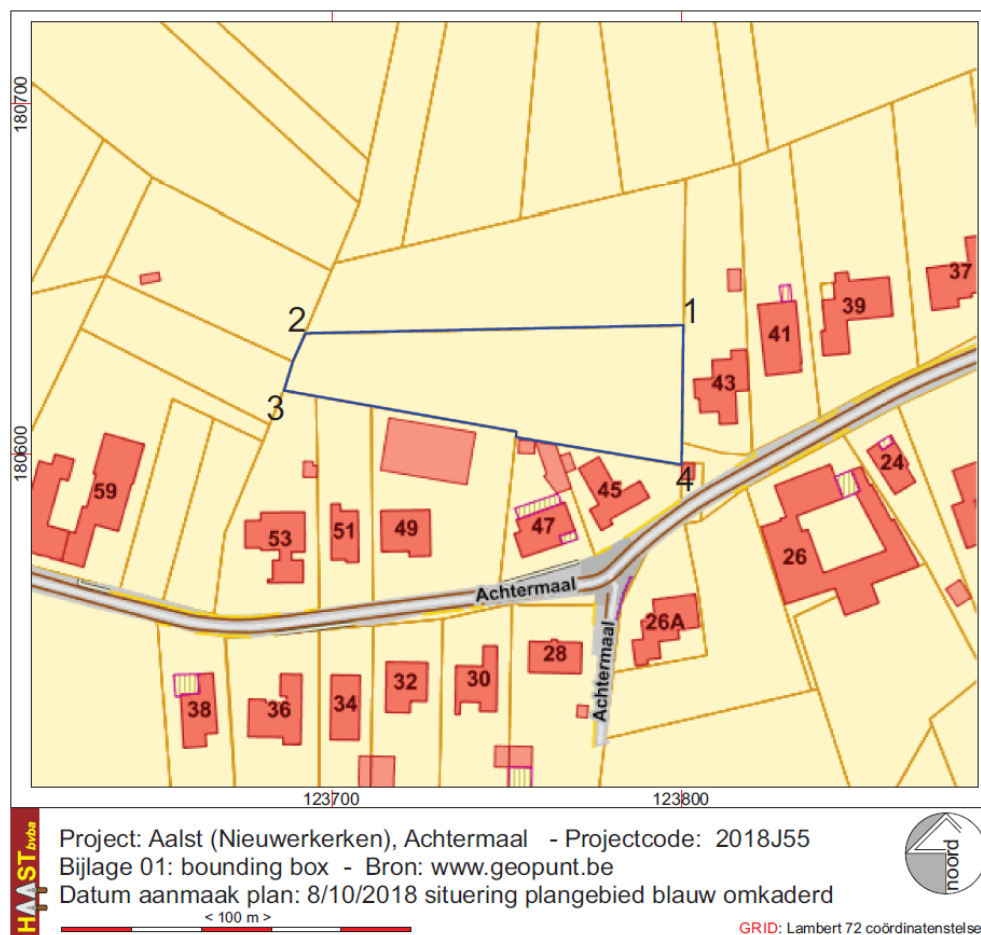

Fig. 1:
Bounding Box

Kadastrale gegevens: de percelen waarop de omgevingsaanvraag betrekking heeft zijn kadastraal geregistreerd als Aalst, afdeling 13 (Nieuwerkerken), sectie A, perceel 199b met een oppervlakte van 3245,26 m².

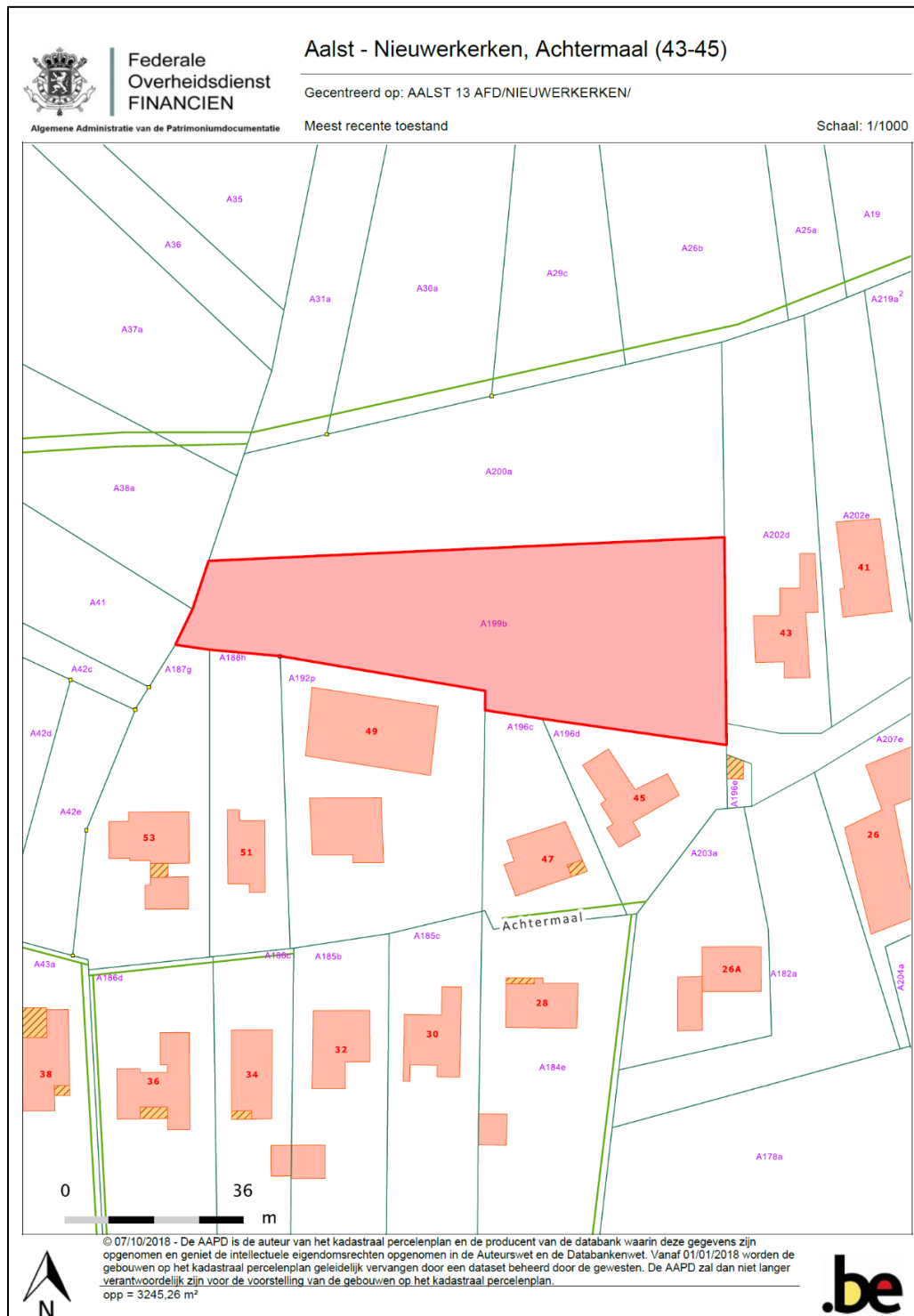

Fig. 2: Kadastraal uittreksel 01/01/2018

2. Bouwprogramma

Het “bouwprogramma” omvat:

- De aanvraag omvat het opvullen van het terrein tot op gelijke hoogte met de aanpalende percelen. Om een stabiele ondergrond te creëren zal daarvoor eerst de aanwezige Ap-horizont volledig verwijderd worden en tijdelijk opgeslagen, vervolgens wordt het terrein opgehoogd met zone-vreemde grond waarna de humeuze bovengrond – de tijdelijk opgeslagen Ap-horizont - terug over het terrein zal uitgespreid worden.
- Na ophoging van het terrein wordt overwogen het oostelijk deel van het terrein te bebouwen aangezien dat gelegen is in woonuitbreidingsgebied (Gewestplan Aalst – Ninove – Geraardsbergen – Zottegem, 1978-05-30, BS 1978-06-10). Concrete plannen van het eventueel te bouwen complex zijn er nog niet.

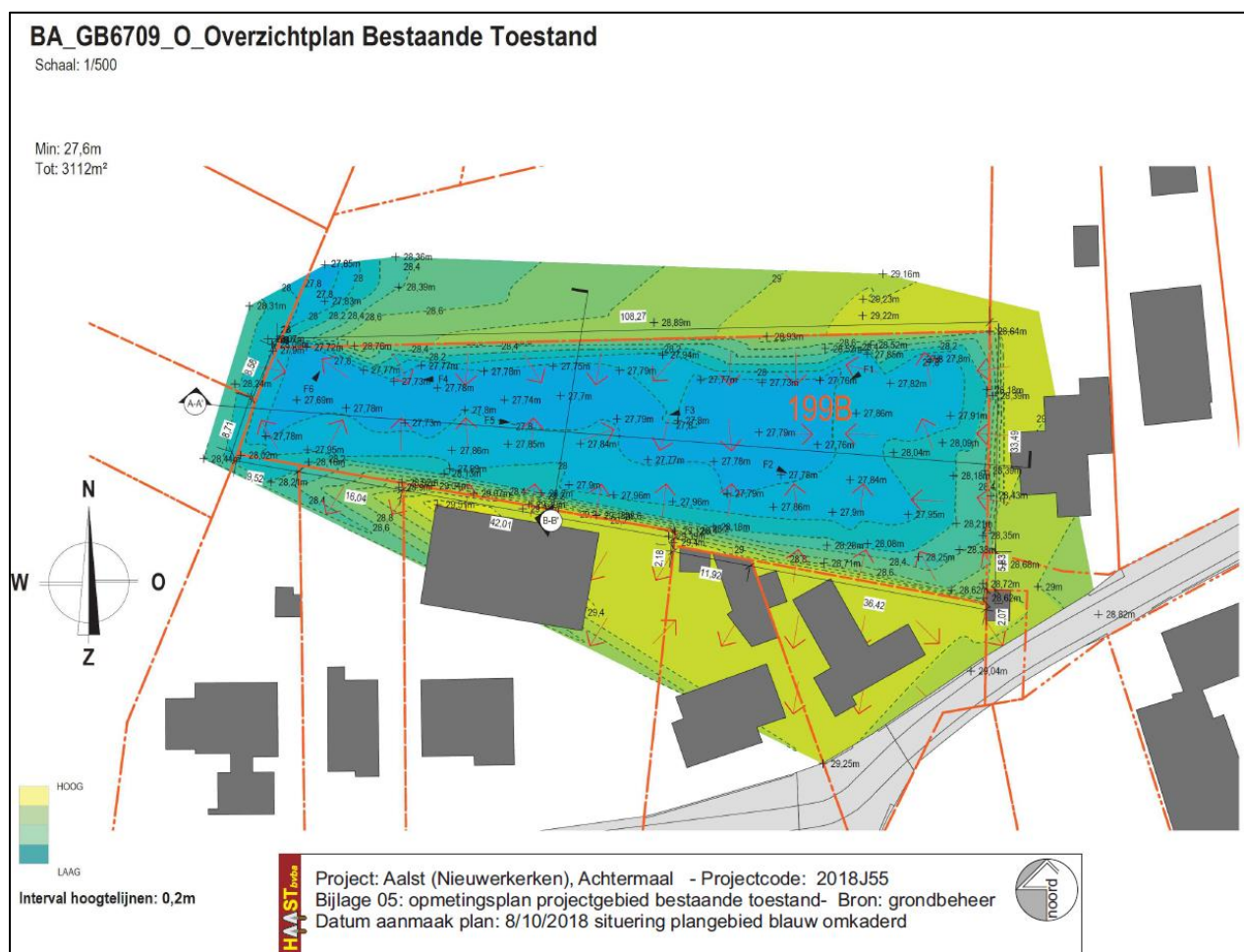

Fig. 3: Opmetingsplan van het projectgebied © Gronddepot

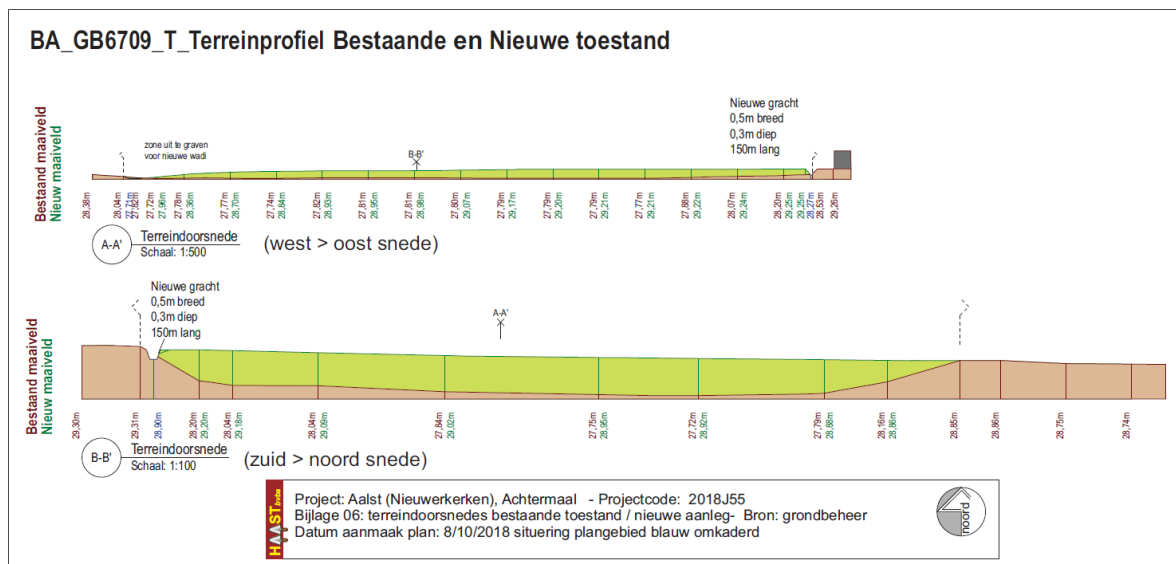

Fig. 4: terreinprofielen © Gronddepot

3. Resultaten van het bureauonderzoek

Uit de opmeting van het terrein en de grafieken (cfrt verslag van het bureauonderzoek p. 11-12) blijkt overduidelijk dat heel het terrein tot een diepte van gemiddeld meer dan 1 meter, tot maximaal 1,25 m, is uitgegraven. Ook het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II, terreinmodel 1 m, geeft een beeld van een onnatuurlijke trapeziumvormige verdieping in het landschap die quasi overeenkomt met het kadastraal perceel. Op de bodemkaart van België staat het perceel gekarteerd als Aca(o)-bodem, een matig droge leembodem met textuur B horizont of met weinig duidelijke kleur B horizont, maar ook met als variatie van de profielontwikkeling de code (o) die staat voor sterke antropogene invloed.

Mogelijk heeft deze uitdieping te maken met leemwinning. In het verleden werden immers in de streek leemgroeven aangelegd voor de lokale steenbakkerijen¹

Een uitgebreid assessment van het terrein naar geomorfologie, topografie bodemkundige aspecten en archeologische verwachting heeft weinig of geen zin omdat het terrein binnen het projectgebied nagenoeg volledig afgegraven is. Dit betekent dat mogelijke archeologische sporen volledig weggegraven zijn.

Ten slotte blijkt ook uit de topografische kaarten dat het terrein een vergraven terrein is. Aanwijzing daarvoor zijn de taludhaakjes aan de perceelgrenzen van het projectgebied zoals onder meer ingetekend op de topografische kaarten uit 1938, 1966 en 1981.

Deze archeologienota betreft derhalve een nota met beperkte samenstelling. Indien de confrontatie tussen de toekomstige werken en één doorslaggevend aspect uit de beschrijving

¹ Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126649>

van de landschappelijke ligging van het onderzochte gebied, de historische beschrijving, of de bespreking van het onderzochte gebied in zijn archeologische kader aantoon dat:

- 1) met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is op het onderzochte terrein, of;
- 2) de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid geen verstoring zullen veroorzaken aan het eventueel aanwezige archeologische erfgoed, of;
- 3) verder onderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken met aantoonbare zekerheid niet zou leiden tot nuttige kenniswinst;

en er dus geen verdere maatregelen nodig zijn, dan mag de rapportering over het bureauonderzoek van het terrein beperkt blijven tot nota met beperkte samenstelling zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk versie 2.0, p. 106. Voor dit project zijn het eerste, tweede én derde element van toepassing:

1: uit de opmetingen van het terrein blijkt dat ten opzichte van het oorspronkelijke maaiveld het terrein tot meer dan 1 m diep werd afgegraven vermoedelijk voor leemwinning voor de lokale steenbakkerijen. Hierdoor is al het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed met zekerheid verdwenen.

2: de toekomstige terreiningrepen zullen weinig of geen verstoring veroorzaken aan eventueel aanwezig archeologisch erfgoed want, de bij de uitgraving in de zijn alle archeologische erfgoedwaarden, indien er nog aanwezig waren, al weggegraven of ernstig verstoord. Bovendien betreffen de toekomstige werken een opvulling met aan te voeren grond zodat het als bouwgrond kan gebruikt worden; het terrein is deels gelegen binnen een door het gewestplan vastgelegde zone voor woonuitbreidingsgebied. Aanvullen van grond is met aantoonbare zekerheid geen verstorende factor wanneer het terrein voorheen al tot 1 meter diep uitgegraven werd.

3: gelet op de punten 1 en 2 is de kans onbestaande binnen heel het projectgebied nog archeologische sporen aan te treffen en dus is er geen enkele kans op kennisvermeerdering.

Ter informatie en ter vervollediging van de documentatie en de nota werden als bijlagen wel plannen toegevoegd met de situering van het projectgebied op de bodemkaarten, de geologische kaarten, de bodemgebruiksbestanden, de hoogteligging en topografie en de historische kaarten, echter met de wetenschap dat die niet meer representatief zijn voor de huidige, actuele terreingesteldheid.

4. Assessment van het terrein

De archeologische verwachting met betrekking tot het projectgebied is gelet op voorgaande onbestaande. Er zijn in het landschap niet alleen indicaties maar ook aantoonbare relictten – met name een substantieel niveauverschil tussen het betrokken kadastraal perceel en de aanpalende percelen - van grondverzet die ingrepen in het oorspronkelijk reliëf aantonen, waardoor het oorspronkelijk reliëf in het volledige projectgebied tot meer dan 1 m diep uitgegraven is. Het oorspronkelijk microreliëf is niet meer aanwezig.

Uit opmetingen van het perceel blijkt het terrein gemiddeld 1 meter tot 1, 20 meter dieper te liggen dan de aanpalende percelen en zijn de overgangen naar de aangrenzende percelen steile licht afgeschuinde wanden. De uitgraving is eveneens herkenbaar op het digitaal hoogtemodel,

op topografische kaarten en ook op de bodemkaart is sprake van een bodem met ernstige antropogene (menselijke) invloeden.

Ter informatie en ter vervollediging van de documentatie en de nota werden als bijlagen wel plannen toegevoegd met de situering van het projectgebied op de bodemkaarten, de geologische kaarten, de bodemgebruiksbestanden, de hoogteligging en topografie en de historische kaarten, echter met de wetenschap dat die niet meer allemaal representatief zijn voor de huidige, actuele terreingesteldheid.

5. Gemotiveerd besluit en advies

Op basis van de gegevens uit het bureauonderzoek kan besloten worden dat het projectgebied met projectcode 2018J55 geen resultaten zal opleveren wat betreft archeologische kennisvermeerdering.

- Uit voorgaande blijkt het terrein 3245,26 m² groot te zijn en waardoor het gevat wordt door het Erfgoeddecreet art 5.4.2.
- Het volledige projectgebied is uitgegraven tot meer dan 1 m diep in de C horizonten voor – waarschijnlijk – leemwinning voor de lokale steenbakkerijen.

Advies: Via dit programma van maatregelen adviseren we derhalve het perceel A37d vrij te stellen van verder archeologisch onderzoek en om bij een herziening van de Gebieden geen Archeologiekaart het projectgebied daarin op te nemen als GGA-zone.

6. Lijst van de afbeeldingen

Coverfoto: Het terrein gesitueerd op de luchtfoto uit 2017 © geopunt.be

Fig. 1: Bounding Box

Fig. 2: Kadastraal uittreksel 01/01/2018

Fig. 3: Opmetingsplan van het projectgebied © Gronddepot

Fig. 4: terreinprofielen © Gronddepot